



16 JUN 2008

2008/KOED/134099

Türkiye Cumhuriyeti DıŐiŐleri Bakanlığı Hollanda Krallığı BüyükelçiliĐine saygılı olarak sunar ve BüyükelçiliĐin 10.03.2008 tarihli ve ANK-CA/2008-021 sayılı Notasına atıfta bulunularak, yabancu uyruklu ŐahıŐların ũlkemizde miras yoluyla taşınmaz edinimi hakkında Adli Bakanlığımızdan temin edilen bilgi notunu iliŐikte sunmaktan onur duyar.

Türkiye Cumhuriyeti DıŐiŐleri Bakanlığı bu vesileyle Hollanda Krallığı BüyükelçiliĐine en derin saygılarını yineler.

Ankara, 24 Mart 2008



Ek: 2

HOLLANDA KRALLIĞI
BÜYÜKELÇİLİĞİ
ANKARA

YABANCI UYRUKLU ŞAHISLARIN MİRAS YOLUYLA TAŞINMAZ EDİNİMİ HAKKINDA BİLGİ NOTU

04.01.2006 tarihli ve 26043 sayılı resmi Gazete’de yayımlanan 29/12/2005 tarihli ve 5444 sayılı Kanunla değişik 22/12/1934 ve 2644 sayılı Tapu Kanununun 35. maddesinin beşinci fıkrasında “Türkiye Cumhuriyeti ile arasında karşılıklılık olan devlet vatandaşlarının kanuni miras yoluyla intikal eden taşınmazları için 1 nci fıkra da belirtilen kayıt ve sınırlamalar uygulanmaz. Ölüme bağlı tasarruflarda yukarıdaki fıkralarda belirtilen kayıt ve sınırlamalar uygulanır. Türkiye Cumhuriyeti ile arasında karşılıklılık olmayan devlet vatandaşlarının kanuni miras yoluyla edindikleri taşınmaz ve sınırlı aynı hakların intikal işlemleri yapılarak tasfiye edilir” kuralına yer verilmiştir.

Keza Tapu Kanununun 35 nci maddesinin 6 ncı fıkrasında “karşılıklılığın tespitinde hukuki ve fiili durum esas alınır. Bu ilkenin kişilere toprak mülkiyeti hakkının tanınmadığı ülke uyruklarına uygulanmasında, yabancı devletin taşınmaz ediniminde kendi vatandaşlarına tanıdığı hakların, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına da tanınması esastır.” hükmüne yer verilerek karşılıklılık ilkesinin uygulanmasında temel prensipler konulmuştur.

Görüldüğü gibi, Tapu Kanununun 35. maddesi yabancıların mülkiyet hukukunu ayrı kurallara, miras hukukunu ayrı kurallara bağlamış; Türkiye Cumhuriyeti ile arasında karşılıklılık olan devlet vatandaşlarının kanuni miras haklarını karşılıklılık ilkesi dışında hiçbir kayıt ve sınırlamaya tabi kılmamıştır. Kanuni mirasta karşılıklılık ilkesi, Anayasanın sözkonusu hükümlere ve Tapu Kanununun 35. maddesi hükmünün zorunlu bir sonucu olarak aranmaktadır.

Bilindiği üzere, karşılıklılık ilkesi uluslararası hukukun ve dolayısıyla Türk yabancılar hukukunun temel ilkelerinden biridir ve en az iki devlet arasında uygulanan her birinin ülkesinde diğerinin vatandaşlarına aynı mahiyetteki hakları karşılıklı tanımalarını ifade eden bir ilke olarak tanımlanmaktadır.

Karşılıklılık siyasi ve ahdi olabileceği gibi kanuni veya fiilide olabilir. Bu ilkenin aranması için Türkiye ile diğer devlet mevzuatında, kanunlarında ve fiili tasarruflarında Türklere mirasçı olma sıfatı tanınmış, yani o ülkelerdeki taşınmazları Türkler miras yolu ile kazanabilme olanağına sahip olmuşlarsa, Türkiye’de bulunan taşınmazlara da o ülkenin uyrukları tevarüs yoluyla sahip olabilirler.

Miras bırakanın ölüm tarihi, Türk miras hukukunun önemli noktalarından biridir. 8/12/2001 tarihli resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 575. maddesi “Miras, miras bırakanın ölümüyle açılır. Miras bırakanın sağlığında yapmış olduğu mirasla ilgili kazandırmalar ve paylaştırmalar, terekenin ölüm anındaki durumuna göre değerlendirilir.” hükmünü içermektedir.

Ayrıca, 8/12/2001 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4722 sayılı Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü ve uygulama şekli hakkında kanunun 17. maddesi gereğince, mirasçılık ve mirasın geçişi, miras bırakanın ölümü tarihinde yürürlükte olan hükümlere göre belirlenir.

Yine, 12/12/2007 tarihli ve 26728 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanununun 20/1. maddesine göre de, “Miras ölenin milli hukukuna tabidir ve Türkiye’de bulunan taşınmazlar hakkında Türk hukuku uygulanır” hükmü getirilmiştir.

Söz konusu bu hükümler kanuni mirasta hukuki ve fiili karşılıklılığın zaman bakımından tayininde doğrudan uygulanacak normlardandır.

Diğer taraftan, Türk vatandaşlığını kaybeden kişilerin kayıp tarihinden başlayarak yabancı muamelesine tabi tutulacağını belirten 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu’nun 29. maddesinde: “ (Değişik: 06/07/2004-5203/1.md.) Bu Kanun gereğince Türk vatandaşlığını kaybeden kişiler kayıp tarihinden başlayarak yabancı muamelesine tabi tutulur. Ancak doğumla Türk vatandaşı olup da, İçişleri Bakanlığı’ndan vatandaşlıktan çıkma izni alanlar ve bunların vatandaşlıktan çıkma belgesinde kayıtlı reşit olmayan çocukları; Türkiye Cumhuriyeti’nin milli güvenliğine ve kamu düzenine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, askerlik hizmetini yapma yükümlülüğü ve seçme-seçilme, kamu görevlerine girme ve muafiyet araç veya ev eşyası ithal etme hakları dışında, sosyal güvenliğe ilişkin kazanılmış hakları saklı kalmak ve bu hakların kullanımında ilgili kanunlardaki hükümlere tabi olmak şartıyla Türk vatandaşlarına tanınan haklardan aynen yararlanmaya devam ederler. Kanununun 33 ve 35 nci madde hükümleri saklıdır” denilmektedir.

Sonuç olarak, Türk pozitif hukukunda yabancılar yönünden kanuni mirasta, mirasçılık ehliyetinin tanınması ve miras yoluyla intikali müteallik hususlarda, Tapu Kanununda yapılan son değişikliklerden sonra herhangi bir kayıt ve sınırlama bulunmadığı, Tapu Kanunundaki değişiklikten önceki dönemde ise, mirasın açıldığı tarih, yani miras bırakanın ölüm tarihi itibarıyla, karşılıklılık koşulunun aranması gerektiği değerlendirilmekte olup, konunun yargı yetkisi dahilinde değerlendirilmesi keyfiyeti mahkemeye ait bulunmaktadır.